

Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічного працівника

II кваліфікаційна категорія

Професійна компетентність	Опис	Форма узагальнення
Мовно-комунікативна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано висловлює власні думки державною мовою; вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу. - Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу). - Вчитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з іноземної мови. - Використовує мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на запитання; застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу. 	<p>Розробка навчального заняття, урок, відеоурок, презентація з елементами відповідної компетентності з урахуванням академічної доброчесності.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
Предметно-методична компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - Знає законодавчі вимоги щодо змісту повної загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми). - Демонструє академічні знання з освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. - Аналізує результативність застосування різних методів формування в учнів складних понять, способи використання довідкових матеріалів в освітньому процесі з урахуванням обов'язкових результатів навчання учнів. - Визначає можливі труднощі у навчальній діяльності окремого учня/групи учнів, коригує зміст навчання відповідно до індивідуальних особливостей учнів і обов'язкових результатів навчання. - Добирає навчальний і дидактичний матеріал, диференціюючи його відповідно до рівня сформованості в учнів ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей, навчає їх практичному застосуванню в різних умовах. - Використовує міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчання учнів. - Порівнює ефективність різних інноваційних методик і технологій навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу). - Застосовує методики і технології розуміння учнями себе, своїх цінностей і потреб, усвідомлення маніпуляцій і реагування на них; формує та розвиває навички критичного мислення в учнів. - Володіє різними методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів, коригує їх індивідуальні освітні траєкторії учнів з урахуванням отриманих результатів. - У процесі навчання, виховання і розвитку учнів формує у них ціннісні ставлення до суспільства і держави, сім'ї та родини, природи, мистецтва і культури, праці, до себе (до свого фізичного, психічного, соціального «Я»), інших осіб. 	<p>Розробка дидактичних матеріалів, використання їх на уроках з урахуванням академічної доброчесності.</p> <p>Інструменти оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів.</p> <p>План індивідуальної освітньої траєкторії учня.</p> <p>Результати участі у Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>

<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Застосовує індивідуальні підходи до формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів. - Уміє використовувати цифрові пристрої, їх програмне забезпечення, цифрові сервіси та технології для організації освітнього процесу, професійного спілкування; опрацьовує основні типи даних (тексти, презентації, графіки, електронні таблиці, аудіо- та відеоматеріали тощо); використовує цифрові сервіси та технології для професійного розвитку (онлайн-тренінги, дистанційні курси тощо); уміє захистити власні персональні дані в мережі Інтернет; уникає небезпек в інформаційному просторі, вміє перевіряти надійність джерел і достовірність інформації в мережі Інтернет; розпізнає використання маніпуляційних технологій в мережі Інтернет; дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. - Добирає, накопичує, впорядковує та використовує електронні (цифрові) освітні ресурси в освітньому процесі та професійному розвитку. - Уміє вдосконалювати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси відповідно до освітніх потреб учнів; уміє створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (особисто або спільно з іншими), здійснювати захист відповідної інформації; надає учням доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. - Періодично використовує електронні (цифрові) навчальні, дидактичні матеріали, створені особисто; аналізує ефективність цифрових інструментів оцінювання та обирає доцільні для використання; може вдосконалювати процес оцінювання в електронному (цифровому) освітньому середовищі. 	<p>Сайт або блог як (цифровий) освітній ресурс відповідно до освітніх потреб.</p> <p>Платформи для планування освітнього процесу, оцінювання результатів навчання учнів («Всеосвіта», «На Урок» тощо).</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
<p>Психологічна компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами. - Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування. - Застосовує стратегії роботи, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів. - Використовує різні стратегії роботи, які заохочують учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання тощо). 	<p>План роботи співпраці із психологом закладу освіти; елементи форм методів роботи (зустрічі, круглі столи тощо) з урахуванням академічної доброчесності.</p> <p>Замітка про заходи (план), які заохочують учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання тощо).</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800 (10 % загальної кількості годин).</p>
<p>Емоційно-етична компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує навички позитивного розв'язання конфліктних ситуацій; використовує в освітньому процесі практики усвідомлення та розуміння емоцій інших людей; використовує практики критичного мислення, що спрямовані на розуміння власних потреб, бажань і цінностей, а також свого оточення. 	<p>Протокол педради, засідання професійних</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Конструктивно реагує на стрес, володіє способами запобігання професійному вигоранню. - Використовує позитивні невербальні емоційні маркери (рухи тіла та жести, вираз обличчя, хода тощо), практики ненасильницької комунікації; використовує фасилітацію, заохочуючи учнів самостійно думати й ставити запитання. - Взаємодіє з учнями та їх батьками на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації; ураховує в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкриває потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту. 	<p>об'єднань, зборів, нарад, де вивчається це питання</p>
<p>Компетентність педагогічного партнерства</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Застосовує механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин з учнями в освітньому процесі. - Залучає батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів. - Використовує різні форми, засоби і стратегії комунікації з членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з метою її підтримки в освітньому процесі, у тому числі оплаті. 	<p>Робота з батьками, протоколи батьківських зборів, позакласна робота спільно з батьками тощо.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
<p>Інклюзивна компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання; застосовує принципи і стратегії універсального дизайну та розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища. - Застосовує індивідуальний та диференційований підходи для надання індивідуальної підтримки учням; розробляє (за потреби) індивідуальну програму розвитку, індивідуальний навчальний план для осіб з особливими освітніми потребами спільно з іншими фахівцями та батьками. - Виявляє потреби, здібності, інтереси, навчальні можливості учнів та організовує з їх урахуванням процес навчання, виховання і розвитку. 	<p>Індивідуальна програма розвитку, індивідуальні навчальні плани; план-конспект уроку, план виховної роботи з використанням інструментів забезпечення інклюзивного навчання з урахуванням академічної доброчесності.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800 (10 % загальної кількості годин).</p>
<p>Здоров'язбережувальна компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Застосовує під час організації освітнього середовища правила безпеки життєдіяльності, санітарні правила та норми, протиепідемічні правила, засади раціональної організації праці та відпочинку. - Добирає та застосовує в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси. - Своєчасно розпізнає ознаки насильства, булінгу (цькування), здійснює заходи щодо запобігання та протидії насильству, булінгу (цькування). 	<p>Розробка виховної години, бесіди, заняття, брошури тощо з урахуванням академічної доброчесності.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Бере участь в освітніх профілактичних заходах з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни. - Планує та здійснює освітній процес з урахуванням засад здорового та безпечного способів життя. - Популяризує здоровий та безпечний способи життя, формує стійкий інтерес і позитивну мотивацію учнів до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, безпечної поведінки, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам. - Дотримується у професійній діяльності правил безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічних вимог, протиепідемічних правил; володіє прийомами збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності. - Знає умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства; розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини; володіє прийомами та навичками надання домедичної допомоги в різних ситуаціях; надає домедичну допомогу учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та інших ситуаціях (у разі потреби). 	<p>Замітка про участь в освітніх профілактичних заходах.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
Проектувальна компетентність	Створює в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) осередки навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до їхніх індивідуальних потреб.	Освітнє середовище навчального кабінету: план роботи, інструктажі тощо.
Прогностична компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - Гнучко планує освітній процес, урахуваючи зворотній зв'язок від учнів щодо засвоєння навчального матеріалу. - Аналізує помилки та труднощі учнів у навчанні з метою подальшого планування та коригування освітнього процесу; планує види діяльності на навчальному занятті, які сприяють розвитку життєвих навичок учнів, урахуваючи різні способи сприймання ними навчального матеріалу. 	<p>Календарно-тематичний план.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
Організаційна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - Ефективно організовує освітній процес з метою підвищення якості навчання, заохочує учнів до співпраці та взаємодопомоги; забезпечує наступність і поступовий перехід між різними видами навчальної діяльності; розробляє та застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів. - Організовує навчальні заняття різних типів; застосовує різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до їх дидактичних цілей і поставлених завдань, з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; здійснює пошук нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів і використовує їх у педагогічній діяльності. 	<p>Елементи розробленого заняття із застосуванням сучасних форм навчальної і пізнавальної діяльності учня з урахуванням академічної добротності.</p> <p>Замітка про організаційні заходи із застосуванням прийомів індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів.</p>

		<p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p> <p>Сучасні практики оцінювання учнів на уроках: види оцінювання результатів навчання учнів (тести, самостійні, контрольні завдання тощо з урахуванням академічної доброчесності.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
<p>Оцінювально-аналітична компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Урізноманітнює інструментарій оцінювання відповідно до освітніх потреб і можливостей учнів. - Розробляє критерії формувального оцінювання результатів навчання учнів; урахує результати формувального та підсумкового оцінювання для визначення разом із учнями цілей навчання. - Використовує методи аналізу результатів навчання учнів з метою подальшого врахування у плануванні освітнього процесу; конструктивно коментує результати виконаних учнями завдань; аналізує помилки і труднощі учнів з метою надання їм підтримки у навчанні. - Навчає учнів методам самоаналізу та аналізу результатів навчання для подальшого коригування способів і засобів досягнення поставленої спільно з учнями мети навчання. 	<p>Участь в інноваційній та дослідно-експериментальній роботі регіонального рівня: «Росток», «Інтелект України», «На крилах успіху» тощо (програми, модулі, розробки занять з урахуванням академічної доброчесності).</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
<p>Інноваційна компетентність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Добирає та застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів, володіє методами проектування та моделювання. - Добирає та застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, оцінює їхню результативність. - Аналізує різноманітні підходи до розв'язання проблем, визначає їхні переваги та ризики, застосовує різні джерела для пошуку додаткової інформації, що є важливою для розв'язання проблем і запобігання їм. - Демонструє відкритість до ідей та рішень усіх учасників освітнього процесу, готовність розглядати пропозиції та апробувати нові підходи до розв'язання проблем і запобігання їм. 	<p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
<p>Здатність до навчання впродовж життя</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Визначає стратегічні та оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб. - Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей. - Обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб. - Використовує різні форми взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки, використовує можливості супервізії з метою професійного розвитку. 	<p>Заходи взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (семінари, практикуми, майстер-класи тощо)</p> <p>План власного професійного розвитку</p>

		<p>відповідно до визначених цілей.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>
Рефлексивна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> - Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів, моніторингових досліджень тощо), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності. - Визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів тощо). 	<p>План індивідуального професійного розвитку відповідно до визначених цілей.</p> <p>Підвищення кваліфікації відповідно до Постанови №800</p>